

Tussen podium en onzekerheid:

De financiële realiteit van de Nederlandse topsporter

Onderzoek onder topsporters met een NOC*NSF topsportstatus

Inleiding

Al jarenlang zijn de prestaties van de Nederlandse topsporters toonaangevend op mondiaal niveau. Tijdens de meest recente Olympische en Paralympische Winterspelen in Milaan eindigde Nederland op een respectievelijke derde en negende plek in de medaillespiegel. Een historische prestatie. Hiermee werden de meeste gouden medailles ooit behaald tijdens de Winterspelen.

Tegelijkertijd heeft dit sportieve succes nog altijd niet geleid tot de volledige erkenning van topsport als een volwaardig beroep. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de inkomenspositie van topsporters kwetsbaar is. Uit het grootschalige topsportcultuuronderzoek¹ blijkt dat het topsportklimaat over het algemeen positief is, maar dat één van de knelpunten de financiële afhankelijkheid van topsporters is. Het dreigend verlies van inkomen of positie kan tot (prestatie)druk leiden bij sporters. Ook de monitor Topsport in Nederland (TiN) concludeert dat de financiële positie van topsporters in Nederland kwetsbaar is.² Hierbij gaven vier op de tien topsporters aan dat het maandelijks inkomen niet voldoende is om in hun levensonderhoud en de beoefening van de sport te voorzien.

Eén van de belangrijke speerpunten binnen de topsportstrategie van NOC*NSF³ is dan ook het versterken van de inkomens- en rechtspositie van topsporters. Dat vraagt om inzicht, keuzes en extra investeringen. Om een goed en realistisch beeld te krijgen van de financiële situatie, wensen en behoeften van topsporters, hebben de NOC*NSF Atletencommissie en NL Sporter een gezamenlijk onderzoek uitgezet onder topsporters met een topsportstatus van NOC*NSF. Met dit onderzoek willen we ophalen hoe topsporters zelf kijken naar de huidige financiële voorzieningen: wat werkt, wat ontbreekt en wat is nodig voor de toekomst? Het doel is om met deze inzichten het gesprek met NOC*NSF en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te voeren over een herziening van de huidige inkomensvoorziening.

¹ Olfers, M., & Van Wijk, A. (2025). *Vlammende ambitie: Een onderzoek naar de topsportcultuur in Nederland*.

² Balk, L., Aarnink, A., Bronkhorst, P., Heerschop, M., Meulenbroeks, N., & Suijlekom, A. van (2025). *Topsport in Nederland (TiN) 2025*. Utrecht: Mulier Instituut.

³ NOC*NSF (2024). *Topsportstrategie 2032. Een glanzend perspectief*. Geraadpleegd via <https://nocnsf.nl/topsport/topsportbeleid>

Opzet en respons van het onderzoek

Dit onderzoek is zelfstandig uitgevoerd door de NOC*NSF Atletencommissie en NL Sporter. De vragenlijst is in november 2025 digitaal verstuurd naar actieve topsporters met een topsportstatus van NOC*NSF (A-status, Selectiestatus en HP-status). In totaal heeft **27% van de statussporters** de enquête ingevuld (n=189 van 709).

De vragenlijst bevat niet enkel meerkeuzevragen. Bij alle rubrieken was er ook de mogelijkheid om een open antwoord of toelichting te geven. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt.

De respondenten met topsportstatus vertegenwoordigen 37 verschillende sporten. De responsgroep bestaat voor 55 procent uit vrouwen en 45 procent uit mannen (tabel 1). De groep vrouwelijke sporters is licht oververtegenwoordigd. Het merendeel van de sporters in de responsgroep heeft een A-status (83%). De groep selectiestatussporters is iets ondervertegenwoordigd (14%) ten opzichte van de totale populatie (28%). De grootste leeftijdsgroep in de responsgroep is 21–27 jaar (51%), gevolgd door 28–34 jaar (37%). Dit is representatief voor de gehele populatie sporters met een topsportstatus.

Deze brede spreiding maakt het mogelijk om betrouwbare uitspraken te doen over de financiële zekerheid, stress en het toekomstperspectief binnen de Nederlandse topsport.

Tabel 1: Achtergrondkenmerken respondenten.

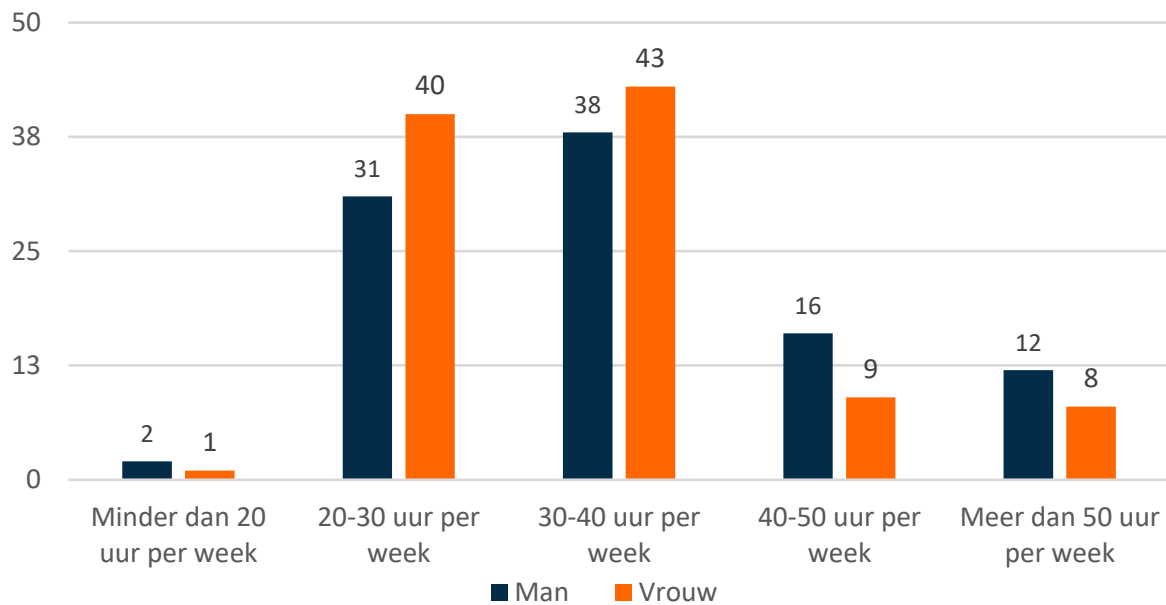
		Responsgroep (in %, n=189)	Onderzoekspopulatie (in %, n=709)
Geslacht	Man	45	51
	Vrouw	55	49
Topsportstatus	A-status	83	70
	Selectiestatus	14	28
	HP-status	4	2
Leeftijd	≤ 20 jaar	4	4
	21 t/m 27 jaar	51	51
	28 t/m 34 jaar	37	34
	≥ 35 jaar	8	11

Resultaten topsporters met topsportstatus

Tijdsbesteding aan sport, werk en studie

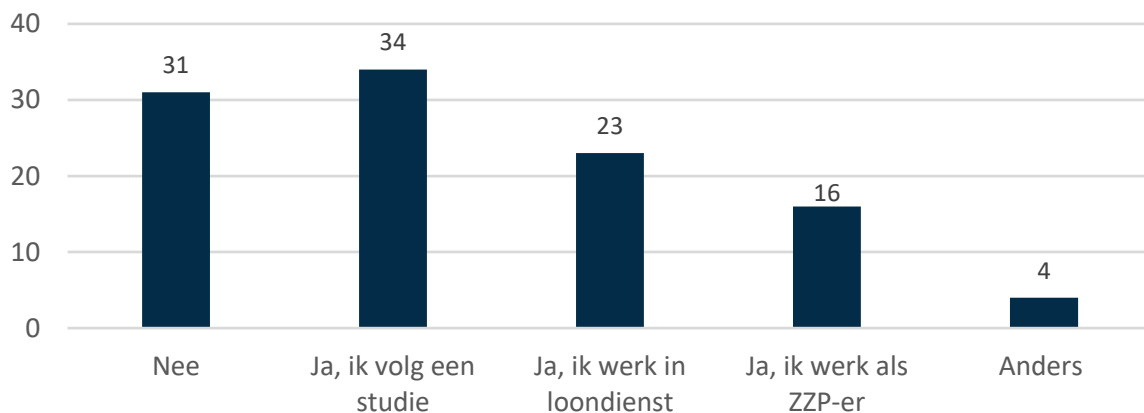
Ruim zes op de tien topsporters (63%) geeft aan meer dan 30 uur per week aan hun sport te besteden. De mannelijke topsporters geven aan vaker meer dan 40 uur aan hun sport te besteden dan vrouwelijke sporters (zie figuur 1).

Figuur 1: Gemiddeld aantal uur sport per week (inclusief training, wedstrijden, herstel, medische behandeling/verzorging, reistijd) uitgesplit in geslacht (in %).

Bijna een derde van de topsporters focust zich volledig op de sport en besteedt geen tijd aan werk of studie naast de sport (31%) (zie figuur 2). Vier op de tien sporters heeft ander werk naast de sport, waarvan 23 procent in loondienst werkt. Het gemiddelde aantal werkuren per week bedraagt 12,5 uur.

Figuur 2: In hoeverre ander werk en/of studie naast de topsport (in %).

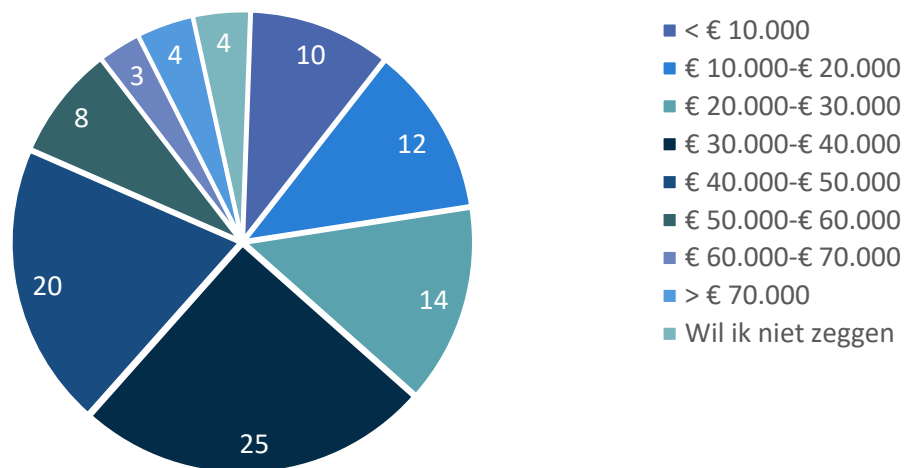
Ruim driekwart van de sporters (77%) geeft meerdere redenen aan om extra werkzaamheden te verrichten. Financiële noodzaak (76%) en persoonlijke ontwikkeling (71%) worden het vaakst genoemd als belangrijke motieven.

Daarnaast volgt ruim een derde van de topsporters een studie naast de sport, met een gemiddelde studiebelasting van 15,4 uur per week.

De financiële positie van topsporters

Zes op de tien (61%) topsporters had in 2024 een geschat bruto-jaarinkomen van minder dan €40.000 per jaar (zie figuur 3)⁴. Tien procent van de sporters had een inkomen lager dan €10.000 per jaar. Dit betreft zowel inkomsten uit topsportactiviteiten—zoals stipendium, club- of teamvergoedingen, sponsoring, prijzengelden en bonussen—als inkomsten buiten de sport. Ruim zeven op de tien sporters (73%) haalt 80–100% van zijn/haar inkomen uit topsport.

Figuur 3: Het geschatte jaarlijks bruto-inkomen van topsporters in 2024 (in %)

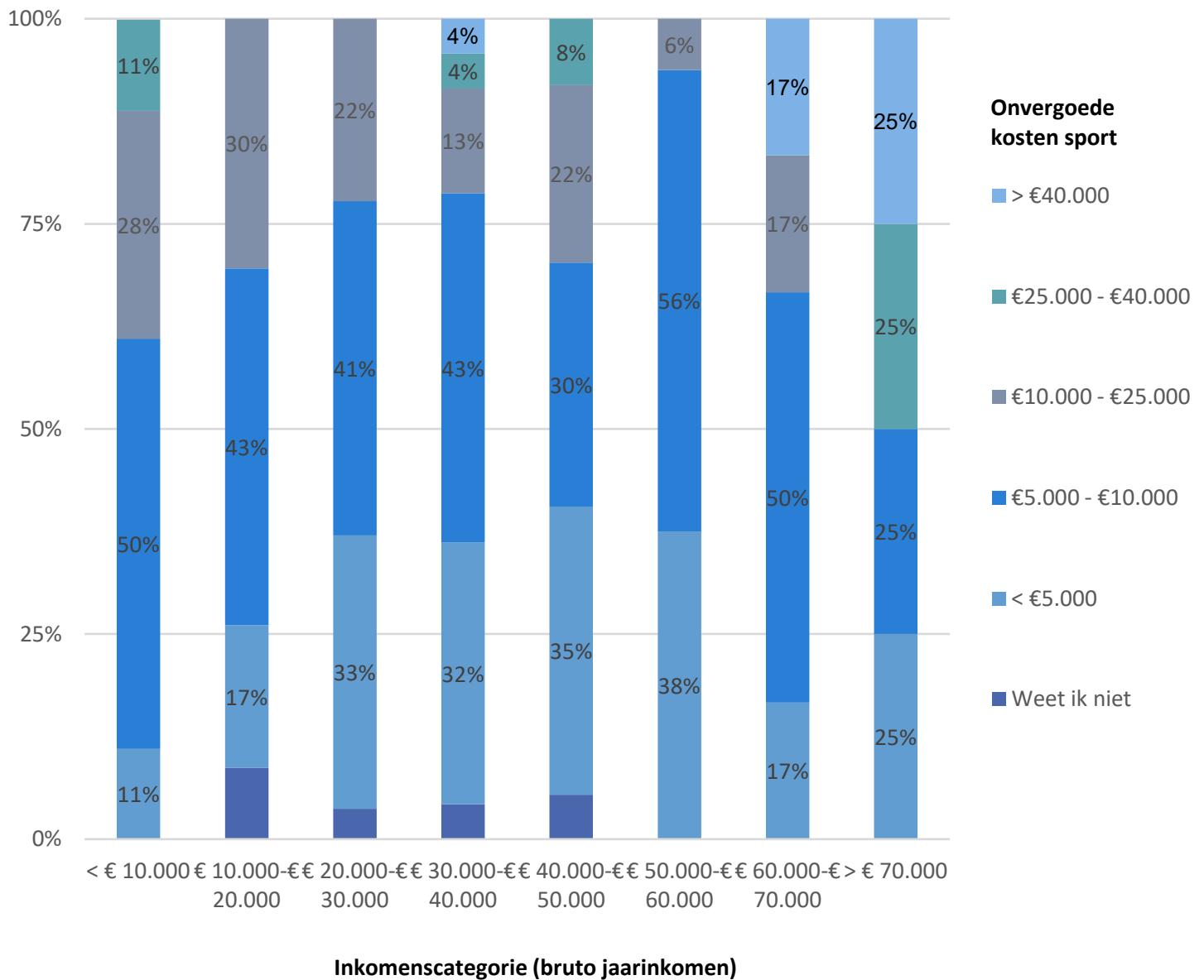

Zeven op de tien topsporters (70%) maakt kosten tot €10.000 per jaar voor zijn/haar sport, die niet vergoed worden. De sporters die daarbij gemiddeld het meest verdienen ook de vaker hogere kosten maken voor hun sport (zie figuur 4). Dit kan betekenen dat deze groep uiteindelijk minder inkomen overhoudt.

Een kwart (24%) van de topsporters geeft aan extra financiële steun nodig te hebben van familie, partner of een (studie)lening.

⁴ Ter vergelijking, bij het TiN onderzoek gaf driekwart van de topsporters aan een bruto-jaarinkomen (excl. declaraties) uit sport te hebben van maximaal 40.000 euro. Echter is hierbij een bredere groep topsporters bevraagd, ook de sporters zonder topsportstatus.

Figuur 4: Verdeling van de gemiddelde jaarlijks gemaakte sportkosten per inkomenscategorie die niet vergoed worden (bruto) (in %)

Ruim de helft (56%) van de topsporters beschikt over een financiële buffer van maximaal drie maanden. Ongeveer 1 op de 10 (12%) sporters heeft zelfs helemaal geen buffer:

“De periode om een financiële buffer op te bouwen is maar kort, ik heb geen andere basis dan sport, dus voor de periode na mijn sport voel ik veel onzekerheid en verhoogt de druk om te presteren enorm. Ik heb nog geen goede of gunstige manier gevonden om pensioen op te bouwen.”

De grootste zorg voor velen is het verliezen van de A-status en daarmee het stipendium:

“Zodra de A-status om welke reden dan ook wegvalt, betekent dat meteen het einde van mijn carrière, omdat ik het me financieel niet kan veroorloven om een jaar zonder inkomen te zitten. Elk jaar opnieuw moeten strijden voor een A-status legt veel druk op mij. Eén grote blessure of een minder goed jaar kan meteen het einde van alles betekenen.”

Sommige sporters geven aan dat de prestatie-eisen streng zijn en dat een blessure of één slecht seizoen direct leidt tot inkomensverlies:

“Ieder jaar is onzeker of je voor het jaar daarna weer je A-status haalt. Bij tegenslag door bijvoorbeeld blessures is de kans op geen inkomen heel groot. Ieder jaar geeft dit dus opnieuw stress.”

Financiële stress en onzekerheid

Veel sporters geven in hun antwoorden aan dat ze dankbaar zijn voor de huidige stipendiumregeling. Zonder deze regeling zouden veel sporters hun topsportcarrière niet kunnen voortzetten. Toch blijkt uit de reacties van topsporters dat zij binnen de huidige stipendiumregeling in de praktijk tegen meerdere zaken aanlopen. Zo blijft financiële spanning en extra prestatiedruk geen uitzondering, maar iets waar veel sporters mee te maken hebben:

- 59% maakt zich regelmatig zorgen over zijn/haar financiële situatie
- 62% ervaart stress door de druk om de topsportstatus te behouden
- 83% voelt zich te afhankelijk van één specifieke inkomstenbron
- 34% geeft aan dat financiële stress de sportprestaties negatief beïnvloedt

Status maakt een groot verschil: sporters met een selectiestatus leven in de grootste onzekerheid. Maar liefst 85% van hen maakt zich regelmatig zorgen over zijn/haar financiële situatie, vergeleken met 55% van de A-status sporters. De kloof tussen de A-status en selectiestatus wordt ook in de open antwoorden benoemd:

“Het verschil tussen de financiële ondersteuning tussen selectiestatus en A-status zou minder groot moeten zijn. Momenteel is het behalen van een A-status life changing”.

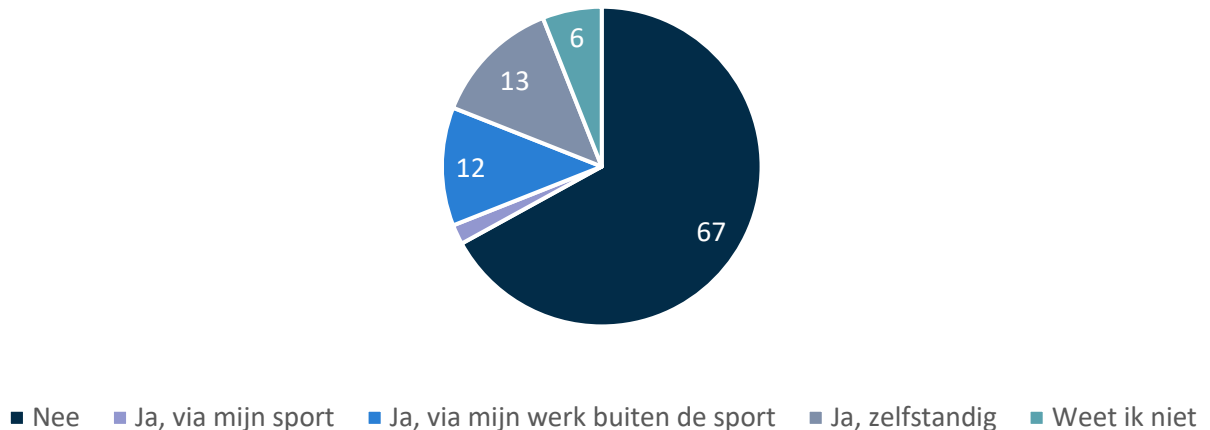
“Ik vind het verschil in inkomen tussen een selectiestatus en een A-status erg groot, als hier een tussenstap in gevonden kan worden neemt dat veel stress en onzekerheid weg bij de atleten. Dit zorgt er dan weer voor dat zij beter presteren omdat zij zich niet bezig hoeven te houden of alle basisbehoeften wel betaald kunnen worden. Vooral gezien er bij onze sport maar twee meetmomenten zijn, is een A-status zeer onzeker.”

Daarnaast maken de vrouwelijke topsporters zich iets vaker zorgen over de financiële situatie (62%) in vergelijking met de mannen (56%). Desondanks is de onzekerheid een breed gedragen zorg onder de topsporters.

Geen financiële opbouw voor de toekomst

Naast acute financiële stress is het gebrek aan toekomstopbouw een zorg voor sporters. Twee derde (67%) van de topsporters bouwt geen pensioen op (zie figuur 5).

Figuur 5: Bouw je pensioen op als topsporter? (in %)

In de leeftijdsgroep 28–34 jaar – normaal gesproken de fase van financiële opbouw – bouwt 61 procent geen pensioen op. Ook een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) is iets wat weinig sporters hebben; twee derde (68%) heeft geen AOV en een kwart (24%) weet niet of hij/zij een AOV heeft. Sporters geven aan dat zij na hun carrière met een forse achterstand starten.

“Ik ben slecht verzekerd bij ongevallen, heb slechte pensioenopbouw, heb geen buffer opgebouwd voor grote financiële kosten. Topsport is niet substantieel voor langere tijd. Ik zou daarom ook moeten omscholen op korte termijn als ik stop met topsport. Daar heb ik wel zorgen over.”

“Ik denk dat het belangrijkste is om sporters financiële stabiliteit te geven, zowel in dat het stipendium niet zomaar weg kan vallen, maar ook dat je pensioen opbouwt en verzekerd bent, zoals ook bij een normale werkgever. Topsport is al een erg onzeker bestaan, de financiële situatie zou dat niet moet verergeren.”

“Ik vind dat pensioenopbouw iets is wat op 1 moet staan. Hier wordt tot nu toe niets aan gedaan maar het is wel erg belangrijk voor de toekomst van de topsporter”

Ook de woningmarkt vormt een groot knelpunt. Door tijdelijke stipendia, lage inkomens en onzekere contracten krijgen veel sporters geen hypotheek of durven zij geen langdurige verplichtingen aan te gaan.

“Een hypotheek waarmee je zonder partner of vermogende ouders een woning kunt bekostigen is niet haalbaar in de huidige situatie met overspannen huizenmarkt enerzijds en financiële afhankelijkheid van een stipendium anderzijds. En een baan naast je topsport is ook een grote uitdaging die praktisch altijd ten koste van je sportprestaties gaat. Zeker, de stipendiumregeling is er één om dankbaar voor te zijn en die veel mogelijk maakt, maar daarnaast blijven er ook grote zorgen. Op de langere termijn is ook een pensioenregeling een serieuze zorg.”

De belemmerende werking van de bijverdiengrens

Een terugkerend en zwaarwegend thema is de bijverdiengrens, die door veel sporters wordt ervaren als remmend en contraproductief. Ruim twee derde (68%) van de stipendiumontvangers voelt zich direct beperkt. In de leeftijd 28–34 jaar ervaart driekwart (75%) de grens als belemmerend voor ontwikkeling en financiële opbouw.

Sporters geven aan dat extra werken of ondernemen financieel wordt “gestraft”: elke euro boven de grens leidt tot terugbetaling van het stipendium. Hierdoor:

- Remt het sporters in hun carrièrekansen en persoonlijke ontwikkeling naast de sport.
- Belemmert het sporters in het opbouwen van een financiële buffer.
- Wijzen sporters sponsordeals en commerciële kansen af en/of worden werkuren buiten de sport kunstmatig laag gehouden.

In de open antwoorden wordt de bijverdiengrens vaak genoemd door de sporters:

“Door de bijverdiengrens krijg ik aanzienlijk minder of zelfs geen stipendium meer volgend jaar. Terwijl de sport behoorlijk veel geld kost. Nu werk ik flink in loondienst om mijn sport te kunnen bekostigen. Als ik dit niet doe, dan krijg ik stipendium, maar dan gooi ik mijn maatschappelijke carrière weg.”

“Ik werk graag aan mijn carrière, ook naast de topsport, maar kan dit niet het hele jaar doen omdat ik dan te veel verdien. Maar als ik stop met topsport dan moet ik er wel op kunnen terugvallen en dat gaat nu niet met de uren die ik maak.”

“In veel banen willen ze toch graag dat je soms wat meer werkt of krijg je meer per uur betaald en met de bijverdiengrens is dat soms lastig. Daarnaast heb ik helaas wel een dure sport en zou het dus fijn zijn als je zelf nog wat meer kan verdienen om het echt goed te kunnen beoefenen.”

“Je ontwikkelen naast de sport met een beperkt aantal uren, zou nu betekenen dat je stipendium lager wordt. Je wordt dus in feite gestraft omdat je met je toekomst bezig bent, terwijl daar wel aan alle kanten op gewezen wordt dat dit belangrijk is.”

Sporters noemen de bijverdiengrens belemmerend voor hun financiële stabiliteit, hun maatschappelijke ontwikkeling en hun zelfredzaamheid doordat het opbouwen van een financiële buffer met bijverdiensten direct invloed heeft op de hoogte van het stipendium.

Resultaten voormalig topsportstatushouders

Naast de topsporters met een topsportstatus (A-, HP- en selectiestatus), zijn ook de sporters bevraagd van wie de topsportstatus in de afgelopen twee jaar is beëindigd. Er is voor gekozen om deze resultaten niet in het rapport op te nemen vanwege de lage respons (8%, n=37). Twee derde van deze respondenten was nog actief als topsporter, zij het zonder status. De signalen uit deze groep zijn echter duidelijk en sluiten aan bij de bevindingen onder topsporters met status: financiële onzekerheid speelt een grote rol. Een sporter zonder status zei:

“Ik heb elke dag zorgen! Of ik de volgende maand nog mijn boodschappen kan betalen, of ik de nul aantik, of ik ooit op een dag in een verre toekomst reserves zal hebben, laat staan een huis zal kunnen kopen.”

Tegelijkertijd wordt de behoefte aan meer financiële kennis en bewustwording benadrukt. Een voormalig sporter zei hierover:

“Er zou meer over financiën moeten worden gesproken. Zodat iedereen meer kennis heeft en kan kijken of je jezelf een makkelijkere toekomst kan geven. Vaak luisteren sporters naar managers en ik denk dat jezelf bewust moet zijn van je eigen toekomst.”

Conclusies

De resultaten van het onderzoek tonen aan dat de financiële situatie van Nederlandse topsporters divers, maar kwetsbaar is. Veel sporters met een status leven in financiële onzekerheid, met stress, lage buffers en nauwelijks toekomstopbouw.

De belangrijkste inzichten zijn dat de huidige opzet van de stipendiumregeling zorgt voor extra prestatiedruk en financiële stress. Ook geven veel sporters aan dat er een te groot verschil is tussen topsporters met een A-status en een selectiestatus, terwijl deze sporters net zo hard moeten werken voor hun sport.

Het huidige systeem dwingt sporters om “bij de dag te leven”, waarbij de bijverdiengrens hen feitelijk belemmert als ze proberen een gezonde financiële basis of carrière voor de toekomst op te bouwen. Hierdoor wordt de onzekerheid vergroot, juist in de fase waarin sporters zich ook zouden moeten voorbereiden op hun toekomst na de topsport.

De resultaten van dit onderzoek sluiten aan bij de bevindingen van eerdere onderzoeken en vragen om serieus te kijken naar een herziening van de huidige inkomensvoorziening.

Op basis van dit onderzoek komen wij tot de volgende drie aanbevelingen:

1. **Maak het inkomen van topsporters niet meer afhankelijk van één of twee specifieke prestaties.** Dit verhoogt de prestatiedruk en kan negatieve effecten hebben op de prestaties en het sportklimaat.
2. **Verbreed de inkomensvoorziening voor sporters met een selectiestatus.** Sporters met een selectiestatus zijn net zo belangrijk voor de Nederlandse sport als de sporters die al top-8 positie hebben behaald. Met een inkomen kunnen ook zij zich volledig richten op hun sport.
3. **Schaf de bijverdiengrens af en creëer ruimte voor pensioenopbouw.** Zo kunnen sporters werken aan een maatschappelijke carrière en zich zo voorbereiden op een leven na de topsport. Daarnaast geeft dit financiële stabiliteit, voor nu en in de toekomst.

**atleten
commissie**

